

них державних гарантій, більш активне залучення місцевих бюджетів різних рівнів до видатків на освіту, розроблення та реалізація Кодексу про освіту [2].

Внесення змін до законодавства передбачається орієнтувати на подолання негативних наслідків демографічної кризи, підтримку освіти на селі, зокрема, через розвиток альтернативних моделей організації освіти, врегулювання питання щодо підготовки молодших спеціалістів на базі вищих професійних училищ та коледжів, унормування посадових окладів науково-педагогічних працівників за Єдиною тарифною сіткою, підвищення заробітної плати та забезпечення соціальних гарантій. Потребують розроблення, затвердження та впровадження в освітню практику положень про післядипломну освіту, про дистанційну форму навчання та його ресурсні центри, про атестацію керівників навчальних закладів, про соціально-педагогічний патронат, а також інших нормативно-правових актів, що забезпечуватимуть вдосконалення системи освіти, підвищення її якості.

Основні зусилля доцільно спрямувати на розроблення порядку формування державного замовлення на підготовку кваліфікованих працівників, фахівців з вищою освітою, переліку та нормативів платних освітніх послуг. Вирішенню питання працевлаштування випускників ВНЗ буде сприяти науково обґрунтоване прогнозування ринку праці з урахуванням програм розвитку галузей економіки, створення правових та економічних механізмів стимулювання роботодавців та інвесторів щодо їх участі у зміцненні навчально-матеріальної бази системи освіти, розвитку професійно-технічних і вищих навчальних закладів та відновленні трудових ресурсів країни. Удосконалення нормативно-правової бази з пріоритетних напрямів забезпечення життєдіяльності навчальних закладів передбачає модернізацію управління освітою на всіх рівнях, проведення безперервного моніторингу та оцінювання якості освіти, посилення матеріально-технічного та інформаційно-комунікаційного забезпечення навчальних закладів, правового захисту освітніх інновацій, результатів науково-педагогічної діяльності як об'єктів інтелектуальної власності.

Ці кроки у формуванні правового поля реалізації функцій системи освіти сприятимуть її удосконаленню згідно міжнародних стандартів, забезпечуватимуть можливість органічної інтеграції до єдиного європейського освітнього простору.

Література

1. Законодавство України про освіту. Збірник законів. – К.: Парламентське видавництво, 2002. – 159 с.
2. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.mon.gov.ua.
3. Про Національну доктрину розвитку освіти [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.zakon2.rada.gov.ua.

УДК 340.115: 340.12

Зуєва В.О.,
к.п.н., доцент,
Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ

ПРОБЛЕМИ РОЗУМІННЯ ПРАВА В УМОВАХ СУЧАСНИХ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

На протязі всього часу існування права науковий інтерес до нього не тільки не пропадає, а й постійно зростає – тому проблеми розуміння права можна сміливо відносити до вічних проблем. В сучасних соціокультурних умовах глобалізації таке зростання інтересу до права зумовлене переходом суспільства до якісно іншого стану, що припускає наявність інших характеристик права та правової реальності. Активізація дослідження проблеми розуміння права зумовлена тим, що в сучасних глобалізаційних умовах, незважаючи на певне підвищення ролі права в життєдіяльності суспільства, відбувається падіння його авторитету в суспільній думці та в рішенні практичних завдань. Посилюється вага влади, яка сприймається як єдиний засіб забезпечення правопорядку та законності.

Отже, вивчення права як соціокультурного явища в умовах процесів глобалізації являє собою досить складну та багатоаспектну проблему. Це зумовлює необхідність вивчення її з позицій людини як суб'єкта права, а також з урахуванням впливу глобалізаційних тенденцій.

В рамках концепції правової еволюції, згідно якої розвиток права як соціокультурного феномену характеризується певною циклічністю, що проявляється у поверненні права на власний ґрунт саморегуляції, яку було перервано державною стадією суспільного розвитку, драму сучасного права можна пояснити втратою позитивним правом духовно-куль-

турної сутності, перетворенням його у законність, а також пануючої сьогодні тенденції розглядати право як універсальне загальнолюдське явище, що не залежить від конкретної соціокультурної та історичної реальності відповідного народу.

В результаті глобалізаційних процесів соціальний світ зазнає тиску різноманітних, досить часто суперечливих технічних та психологічних сил, які поступово руйнують його традиційні підвалини. Як досвід самозбереження сучасний світ створює додаткові механізми соціально-правового регулювання шляхом прийняття нових законів, що, в свою чергу різко збільшує нормативний масив. Внаслідок такого зростання кількості правових приписів з'являються нові галузі права, кожна з яких претендує на свій предмет. А це, в свою чергу призводить до спеціалізації позитивного права та його фрагментації коли єдиний цілісний для сприйняття правовий об'єкт пізнання розпадається на множини елементів. Як наслідок сприйняття в пам'яті навіть загальних ідей цього багатоманітного правового масиву стає неможливим і тому, на зміну єдиної цілісної правової картини світу приходять мозаїка, що неминує призводить до "мозаїчності" правосвідомості та правової культури сучасної людини [1].

Усвідомлюючи негативні наслідки кількісного зростання нормативних документів суспільство намагається впорядкувати правовий масив за допомогою комп'ютеризації правової інформації. Але в такому випадку право зводиться до рівня звичайного інформаційного потоку. Класифікація такої інформації відбувається за формальними ознаками та ключовими словами, що призводить, на думку Г.Д.Гриценко до механістичного позациннісного підходу до правового об'єкта [1]. Внаслідок комп'ютеризації інформація, що отримана являє собою більшою мірою результат пошукової операції, меншою мірою – результат певної юридичної кваліфікації, ще меншою мірою – акт юридичного пізнання та зовсім нікчемною мірою – акт юридичного судження, що несе певний ціннісно-правовий зміст. Саме в цьому, на думку Г.Д.Гриценко, й полягає один з основних парадоксів сучасного права: чим більшим є юридичний масив, тим меншим є право як дієвий регулятор суспільних відносин. З'являється "нова людина" – нумерична, інтелектуальна здатність якої замкнена в межах знаково-цифрових символів, і, відповідно, різко знижується її духовно-творча спрямованість. І як наслідок – різке падіння рівня правового мислення сучасної людини, що, в кінцевому рахунку, є несумісним з правовим прогресом. Підтверджен-

ням зазначеного може бути висловлення Альберта Швейцера, який так описав правову ситуацію в сучасному світі: "Настав безвідрадний час спростування, вихолощування та деморалізації правосвідомості. Ми живемо в період відсутності права. Парламенти легковажно фабрикують закони, що протирічать праву. Держави обходяться зі своїми підданими, анітрохи не переймаючись про збереження в людей хоч якогось відчуття права. Така ситуація неминує призводить до падіння авторитету права і одночасно до посилення свавілля, насилля та беззаконня [2]."

Аналіз тенденцій розвитку правової реальності дозволяє констатувати, що одним з результатів глобалізації сучасного світу стає створення різноманітних міжнародних союзів та об'єднань на основі уніфікації правової дійсності. Наприклад, однією з основних умов входження нових держав до Євросоюзу є стандартизація їхніх правових систем, та, відповідно, поступова відмова від національних особливостей правового життя окремих держав-націй. Деякі вчені досить негативно ставляться до того факту, що сучасна історія європейського права пишеться не в кожній окремій державі, а в Брюсселі або ж Стразбурзі. Зазначене свідчить про те, що національному праву приділяється все менше уваги. А це означає, що право "націлене" до пошуку універсальних схем, що втілюють в собі так звані "найвищі" досягнення людського розуму, але не враховують особливостей конкретного культурно-історичного процесу розвитку окремих народів, що згубно впливає на правову реальність, оскільки загальновідомим є те, що право регулює не безособові відносини, а відносини між людьми конкретних народів. Особливо небезпечним є такий процес для тих правових систем де така уніфікація пропонує відмову від власної правової системи та ствердження абсолютних правових ідей.

Література

1. Гриценко Г.Д. Право как социокультурное явление: состояние проблемы и перспективы решения. Монография. – Ставрополь: Изд-во СГУ, 2002. – 286 с.
2. Швейцер А. Благоговение перед жизнью. – М.: Прогресс, 1992. – 572 с.